

Kózkowate - Cerambycidae

Wykaz systematyczny kózkowatych (Coleoptera, Cerambycidae) Polski.

ver. 12.01 z dn.10.02.2012 r.

Fam. Cerambycidae Latreille, 1802

Subfam. Prioninae Latreille, 1802

- Trib. **Ergatini** Fairmaire, 1864
  - Gen. Ergates Serville, 1832
    - Ergates faber (Linnaeus, 1760)
- Trib. Prionini Latreille, 1802
  - Gen. Prionus Geoffroy, 1762
    - Prionus coriarius (Linnaeus, 1758)
- Trib. Meroscelisini Thomson, 1861
  - Gen. Tragosoma Serville, 1832
    - Tragosoma depsarium (Linnaeus, 1767)

Subfam. Lepturinae Latreille, 1802

- Trib. **Oxymirini** Danilevsky, 1997
  - Gen. Oxymirus Mulsant, 1862
    - Oxymirus cursor (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Rhamnusiini** Sama, 2009
  - Gen. Rhamnusium Latreille, 1829
    - Rhamnusium bicolor (Schrank, 1781)
- Trib. **Rhagiini** Kirby, 1837
  - Gen. Rhagium Fabricius, 1775
  - Subgen. Rhagium Fabricius, 1775
    - Rhagium (Rhagium) inquisitor (Linnaeus, 1758)
  - Subgen. Megarhagium Reitter, 1913
    - Rhagium (Megarhagium) sycophanta (Schrank, 1781)
    - Rhagium (Megarhagium) mordax (DeGeer, 1775)
  - Subgen. Hagrium Villiers, 1978
    - Rhagium (Hagrium) bifasciatum Fabricius, 1775
  - Gen. Stenocorus Geoffroy, 1762
  - Subgen. Stenocorus Geoffroy, 1762
  - Stenocorus meridianus (Linnaeus, 1758)
  - Sub Gen. Anisorus Mulsant, 1862
    - Anisorus quercus (Goetz, 1783)
  - Gen. Akimerus Serville, 1835
    - Akimerus schaefferi (Laicharting, 1784)
  - Gen. Pachyta Dejean, 1821
    - Pachyta lamed (Linnaeus, 1758)
    - Pachyta quadrimaculata (Linnaeus, 1758)
  - Gen. Brachyta Fairmaire 1864
    - Brachyta interrogationis (Linnaeus 1758)
  - Gen. Evodinus LeConte, 1850b
    - Evodinus borealis (Gyllenhal 1827)
    - Evodinus clathratus (Fabricius 1792)
  - Gen. Pseudogaurotina Plavilstshikov 1958
    - Pseudogaurotina excellens (Brancsik 1874)
  - Gen. Gaurotes LeConte, 1850b
    - Gaurotes (Carilia) virginea (Linnaeus, 1758)
  - Gen. Acmaeops LeConte, 1850
    - Acmaeops angusticollis (Gebler, 1833)
    - Acmaeops septentrionis (C.G.Thomson, 1866)
    - Acmaeops marginatus (Fabricius, 1781)
  - Genus Gnathacmaeops Linsley & Chemsak, 1972
    - Gnathacmaeops pratensis (Laicharting, 1784)
  - Gen. Dinoptera Mulsant, 1863
    - Dinoptera collaris (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Lepturini** Latreille, 1802
  - Gen. Cornumutila Letzner 1844
    - Cornumutila **lineata** (Letzner, 1844) ([Lazarev, 2009](#)) [Forum >>>](#)

- Gen. *Nivellia* Mulsant 1863
  - *Nivellia sanguinosa* (Gyllenhal 1827)
- Gen. *Pidonia* Mulsant, 1863
  - *Pidonia lurida* (Fabricius, 1792)
- Gen. *Cortodera* Mulsant, 1863
  - *Cortodera humeralis* (Schaller, 1783)
  - *Cortodera femorata* (Fabricius, 1787)
- Gen. *Grammoptera* Serville, 1835
  - *Grammoptera abdominalis* (Stephens, 1831)
  - *Grammoptera ruficornis* (Fabricius, 1781)
  - *Grammoptera ustulata* (Schaller, 1783)
- Gen. *Alosterna* Mulsant, 1863
  - *Alosterna tabacicolor* (DeGeer, 1775)
  - *Alosterna ingrca* (Baeckmann, 1902) ([Danilevsky, 2003](#))
- Gen. *Anoplodera* Mulsant, 1839
  - *Anoplodera rufipes* (Schaller, 1783)
  - *Anoplodera sexguttata* (Fabricius, 1775)
- Gen. *Pseudovadonia* Lobanov, Danilevsky et Murzin, 1981
  - *Pseudovadonia livida* (Fabricius, 1777)
- Gen. *Lepturobosca* Reitter, 1913
  - *Lepturobosca virens* (Linnaeus, 1758)
- Gen. **Melanoleptura** Miroshnikov, 1998
  - *Melanoleptura scutellata* (Fabricius, 1781)
- Gen. **Stictoleptura** Casey, 1924
- Subg. *Stictoleptura* Casey, 1924 (= *Paracorymbia* Miroshnikov, 1998)
  - *Stictoleptura fulva* (DeGeer, 1775)
  - *Stictoleptura maculicornis* (DeGeer, 1775)
  - *Stictoleptura tesserula* (Charpentier 1825)
- subgen. *Aredolpona* Nakane & K. Ohbayashi, 1957
  - *Aredolpona rubra* (Linnaeus, 1858)
  - *Aredolpona variicornis* (Dalman, 1817)
- Gen. *Anastrangalia* Casey, 1924
  - *Anastrangalia dubia* (Scopoli, 1763)
  - *Anastrangalia sanguinolenta* (Linnaeus, 1761)
  - *Anastrangalia reyi* (Heyden, 1889)
- Gen. *Judolia* Mulsant, 1863
  - *Judolia sexmaculata* (Linnaeus, 1758)
- Gen. *Pachytodes* Pic, 1891
  - *Pachytodes cerambyciformis* (Schrank, 1781)
  - *Pachytodes erraticus* (Dalman, 1817)
- Gen. *Strangalia* Serville, 1835
  - *Strangalia attenuata* (Linnaeus, 1758)
- Gen. *Pedostrangalia* Sokolov, 1897
  - *Pedostrangalia revestita* (Linnaeus, 1767)
- Gen. *Etorofus* Matsushita, 1933
  - *Etorofus pubescens* (Fabricius, 1787)
- Gen. *Leptura* Linnaeus, 1758
  - *Leptura annularis* Fabricius, 1801
  - *Leptura aurulenta* Fabricius, 1792
  - *Leptura quadrifasciata* Linnaeus, 1758
  - *Leptura aethiops* Poda, 1761
  - *Leptura* (*Macroleptura*) *thoracica* Creutzer, 1799
- Gen. *Lepturalia* Reitter 1913
  - *Lepturalia nigripes* (Degeer 1775)
- Gen. *Rutpela* Nakane Ohbayashi, 1957
  - *Rutpela maculata* (Poda, 1761)
- Gen. *Stenurella* Villiers, 1974
  - *Stenurella bifasciata* (Müller, 1776)
  - *Stenurella melanura* (Linnaeus, 1758)
  - *Stenurella nigra* (Linnaeus, 1758)
  - *Stenurella septempunctata* (Fabricius, 1793)

Subfam. **Necydalinae** Latreille, 1825

- Trib. **Necydalini** Latreille, 1825
  - Gen. *Necydalis* Linnaeus, 1758
    - *Necydalis major* Linnaeus, 1758
    - *Necydalis ulmi* Chevrolat, 1838

Subfam. **Spondylidinae** Audinet-Serville, 1832

- Trib. **Spondylidini** Audinet-Serville, 1832
  - Gen. *Spondylis* Fabricius 1775
    - *Spondylis buprestoides* (Linnaeus 1758)
- Trib. **Asemini** Thomson, 1860
  - Gen. *Asemum* Eschscholtz, 1830
    - *Asemum striatum* (Linnaeus, 1758)
  - Gen. *Nothorhina* Redtenbacher, 1845
    - *Nothorhina punctata* (Fabricius, 1798)
  - Gen. *Arhopalus* Serville, 1834
    - *Arhopalus ferus* (Mulsant, 1839)
    - *Arhopalus rusticus* (Linnaeus, 1758)

- Gen. *Tetropium* Kirby, 1837
  - *Tetropium castaneum* (Linnaeus, 1758)
  - *Tetropium gabrieli* (J.Weise, 1905)
  - *Tetropium fuscum* (Fabricius, 1787)
- Trib. **Anisarthronini** Mamaev & Danilevsky, 1973
  - Gen. *Anisarthron* Redtenbacher 1845
    - *Anisarthron barbipes* (Schrank 1845)
- Trib. **Saphanini** Fairmaire, 1868
  - Gen. *Saphanus* Serville 1834
    - *Saphanus piceus* (Laicharting, 1784)

Subfam. **Cerambycinae** Latreille, 1802

- Trib. **Graciliini** Mulsant, 1839
  - Gen. *Gracilia* Audinet-Serville, 1834
    - *Gracilia minuta* (Fabricius, 1781)
- Trib. **Hesperophanini** Mulsant, 1839
  - Gen. *Trichoferus* Wollaston, 1854
    - *Trichoferus campestris* Faldermann, 1835
    - *Trichoferus pallidus* (Olivier, 1790)
- Trib. **Obrini** Mulsant, 1863
  - Gen. *Obrium* Dejean, 1821
    - *Obrium cantharinum* (Linnaeus, 1767)
    - *Obrium brunneum* (Fabricius, 1793)
  - Gen. *Axinopalpis* Dejean, 1835
    - *Axinopalpis gracilis* (Krynicky, 1832)
- Trib. **Nathriini** Linsley, 1963
  - Gen. *Nathrius* Brethes, 1916
    - *Nathrius brevipennis* (Mulsant, 1839)
- Trib. **Molorchini** Mulsant, 1862
  - Gen. *Molorchus* Fabricius, 1793
    - *Molorchus* (Caenoptera) *minor* (Linnaeus, 1758)
    - *Molorchus* (Molorchus) *marmottani* (Brisout, 1863)
    - *Molorchus* (Molorchus) *kiesenwetteri* (Mulsant & Rey 1861)
    - *Molorchus* (Molorchus) *umbellatarum* (Schreber, 1759)
- Trib. **Stenopterini** Fairmaire, 1864
  - Gen. *Stenopterus* Illiger, 1804
    - *Stenopterus rufus* (Linnaeus, 1767)
  - Gen. *Callimus* Mulsant, 1846
    - *Callimus angulatus* (Schrank, 1789)
- Trib. **Deilini** Fairmaire, 1864
  - Gen. *Deilus* Serville, 1834
    - *Deilus fugax* (Olivier, 1790)
- Trib. **Cerambycini** Latreille, 1802
  - Gen. *Cerambyx* Linnaeus, 1758
    - *Cerambyx cerdo* Linnaeus, 1758
    - *Cerambyx* (*Microcerambyx*) *scopolii* Fuessly, 1775
- Trib. **Rosaliini** Fairmaire, 1864
  - Gen. *Rosalia* Serville, 1833
    - *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Callichromatini** Blanchard, 1845
  - Gen. *Aromia* Serville, 1833
    - *Aromia moschata* (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Hylotruperini** Zagaikievich 1991
  - Gen. *Hylotrupes* Serville, 1834
    - *Hylotrupes bajulus* (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Callidiini** Kirby, 1837
  - Gen. *Pronocera* Motschulsky, 1859
    - *Pronocera angusta* (Kriechbaumer, 1844)
  - Gen. *Leioderes* Redtenbacher, 1848
    - *Leioderes kollari* (Redtenbacher, 1848)
  - Gen. *Ropalopus* Mulsant, 1839
    - *Ropalopus clavipes* (Fabricius, 1775)
    - *Ropalopus macropus* (Germar, 1824)
    - *Ropalopus femoratus* (Linnaeus, 1758)
    - *Ropalopus varini* (Bedel, 1870)
    - *Ropalopus ungaricus* (Herbst, 1784)
  - Gen. *Semanotus* Mulsant, 1839
    - *Semanotus undatus* (Linnaeus 1758)
  - Gen. *Callidium* Fabricius 1775
    - *Callidium violaceum* (Linnaeus, 1758)
    - *Callidium aeneum* (Degeer, 1775)
    - *Callidium coriaceum* (Paykull, 1800)
  - Gen. *Pyrrhidium* Fairmaire, 1864
    - *Pyrrhidium sanguineum* (Linnaeus, 1758)
  - Gen. *Phymatodes* Mulsant, 1839
    - *Phymatodes testaceus* (Linnaeus, 1758)
    - *Phymatodes* (*Phymatoderus*) *glabratus* (Charpentier, 1825)
    - *Phymatodes* (*Phymatoderus*) *pusillus* (Fabricius, 1787)
    - *Phymatodes* (*Phymatodellus*) *rufipes* (Fabricius, 1776)
    - *Phymatodes* (*Paraphymatodes*) *fasciatus* (Villers, 1789) >>

wykazany jako *Poecilium fasciatum* (Villiers, 1789)

- Phymatodes (Poecilium) alni (Linnaeus, 1767)
- Trib. **Purpuricenini** Fairmaire, 1864
  - Gen. Purpuricenus Dejean, 1821
    - Purpuricenus kaehlerii (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Clytini** Mulsant, 1842
  - Gen. Plagionotus Mulsant, 1842
    - Plagionotus arcuatus (Linnaeus, 1758)
    - Plagionotus detritus (Linnaeus, 1758)
  - Gen. Echinocerus Mulsant, 1863
    - Echinocerus floralis (Pallas, 1773)
  - Gen. Xylotrechus Chevrolat, 1860
    - Xylotrechus antilope (Schönherr, 1817)
    - Xylotrechus arvicola (Olivier, 1795)
    - Xylotrechus rusticus (Linnaeus, 1758)
    - Xylotrechus pantherinus (Savenius, 1825)
    - Xylotrechus ibex (Gebler, 1825)
    - Xylotrechus capricornis (Gebler, 1830)
  - Gen. Cyrtoclytus Ganglbauer 1881
    - Cyrtoclytus capra (Germar, 1824)
  - Gen. Clytus Laicharting, 1784
    - Clytus arietis (Linnaeus, 1758)
    - Clytus lama (Mulsant, 1847)
    - Clytus rhamni (Germar, 1817)
    - Clytus tropicus (Panzer, 1795)
  - Gen. Rhaphuma Pascoe, 1858
    - Rhaphuma gracilipes (Faldermann, 1835)
- Gen. Isotomus Mulsant, 1863
  - Isotomus speciosus (Schneider, 1787)
- Gen. Chlorophorus Chevrolat, 1863
  - Chlorophorus figuratus (Scopoli, 1763)
  - Chlorophorus herbsti (Brahm, 1790)
  - Chlorophorus sartor (Müller, 1766)
  - Chlorophorus varius (Müller, 1766)
- Trib. **Anaglyptini** Lacordaire, 1869
  - Gen. Anaglyptus Mulsant, 1839
    - Anaglyptus mysticus (Linnaeus, 1758)

Subfam. **Laminae** Latreille, 1825

- Trib. **Dorcadionini**
  - Gen. Dorcadion Dalman, 1817
    - Dorcadion scopolii (Herbst, 1784)
    - Dorcadion fulvum ssp. erythropterum Fischer-Waldheim, 1823
    - Dorcadion holosericeum (Krynicky, 1832)
- Trib. **Mesosini** Mulsant, 1839
  - Gen. Mesosa Latreille, 1829
    - Mesosa curculionoides (Linnaeus, 1761)
    - Mesosa (Aplocnemia) nebulosa (Fabricius, 1781)
    - Mesosa (Aplocnemia) myops (Dalman, 1817)
- Trib. **Lamiini** Latreille, 1825
  - Gen. Lamia Fabricius, 1775
    - Lamia textor (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Monochamini** Thomson, 1860
  - Gen. Monochamus Dejean, 1821
    - Monochamus galloprovincialis (Olivier, 1795)
    - Monochamus sutor (Linnaeus, 1758)
    - Monochamus sartor (Fabricius 1787)
    - Monochamus saltuarius (Gebler 1830)
    - *Monochamus urussovii* (Fischer, 1806) - w Polsce prawdopodobnie nie występuje >>>
- Trib. **Acanthocinini** Blanchard, 1845
  - Gen. Acanthocinus Dejean, 1821
    - Acanthocinus aedilis (Linnaeus, 1758)
    - Acanthocinus griseus (Fabricius, 1793)
    - Acanthocinus reticulatus (Razumowsky, 1789)
  - Gen. Leiopus Serville, 1835
    - Leiopus punctulatus (Paykull 1800)
    - Leiopus linnei Wallin, 2009 [Forum](#)>>>
    - Leiopus nebulosus (Linnaeus, 1758) [info](#)
- Trib. **Exocentrini** Pascoe, 1864
  - Gen. Exocentrus Dejean, 1835
    - Exocentrus lusitanus (Linnaeus, 1767)
    - Exocentrus punctipennis Mulsant y Guillebeau, 1856
    - Exocentrus stierlini Ganglbauer 1883
    - Exocentrus adpersus Mulsant, 1846
  - Trib. **Acanthoderini** Thomson, 1860
    - Gen. Aegomorphus Haldeman, 1847
      - Aegomorphus clavipes (Schrank, 1781)
      - Aegomorphus obscurior (Pic, 1904) (=wojtylai Hilszczański, Bystrowski, 2005)
      - Aegomorphus francottei Sama, 1994
    - Gen. Oplosia Mulsant, 1863

- *Oplosia cinerea* (Mulsant, 1839)
- Trib. **Pogonocherini** Mulsant, 1839
  - Gen. *Pogonocherus* Dejean 1821
    - *Pogonocherus decoratus* Fairmaire, 1855
    - *Pogonocherus ovatus* (Goeze, 1777)
    - *Pogonocherus fasciculatus* (DeGeer, 1775)
    - *Pogonocherus hispidulus* (Piller, 1783)
    - *Pogonocherus hispidus* (Linnaeus, 1758)
- Trib. **Apodasyini** Lacordaire, 1872
  - Gen. *Anaesthetis* Dejean, 1835
    - *Anaesthetis testacea* (Fabricius, 1781)
- Trib. **Saperdini** Mulsant, 1839
  - Gen. *Saperda* Fabricius, 1775
    - *Saperda scalaris* (Linnaeus, 1758)
    - *Saperda perforata* (Pallas, 1773)
    - *Saperda octopunctata* (Scopoli, 1772)
    - *Saperda punctata* (Linnaeus, 1767)
    - *Saperda populnea* (Linnaeus, 1758)
    - *Saperda carcharias* (Linnaeus, 1758)
    - *Saperda similis* (Laicharting, 1784)
  - Gen. *Menesia* Mulsant, 1856
    - *Menesia bipunctata* (Zoubkoff, 1829)
- Gen. *Stenostola* Mulsant 1839
  - *Stenostola dubia* (Laicharting, 1784)
  - *Stenostola ferrea* (Schrank, 1776)
- Trib. **Tetropini** Casey 1913
  - Gen. *Tetrops* Kirby, 1826
    - *Tetrops praeustus* (Linnaeus 1758)
    - *Tetrops starkii* Chevrolat 1859
- Trib. **Phytoeciini** Mulsant, 1839
  - Gen. *Oberea* Mulsant 1839
    - *Oberea oculata* (Linnaeus 1758)
    - *Oberea linearis* (Linnaeus 1761)
    - *Oberea pupillata* (Gyllenhal 1817)
    - *Oberea (Amaurostoma) erythrocephala* (Schrank 1776)
  - Gen. *Phytoecia* Mulsant, 1839
    - *Phytoecia cylindrica* (Linnaeus, 1758)
    - *Phytoecia icterica* (Schaller, 1783)
    - *Phytoecia nigricornis* (Fabricius, 1781)
    - *Phytoecia pustulata* (Schrank, 1776)
    - *Phytoecia virgula* (Charpentier, 1825)
    - *Phytoecia (Opsilia) coerulescens* (Scopoli, 1763)
    - *Phytoecia (Opsilia) uncinata* (W. Redtenbacher, 1842)
    - *Phytoecia (Musaria) affinis* (Harrer, 1784)
- Trib. **Agapanthiini** Mulsant, 1839
  - Gen. *Agapanthia* Serville, 1835
    - *Agapanthia cardui* (Linnaeus, 1767)
    - *Agapanthia (Epopetes) villosoviridescens* (DeGeer, 1775)
    - *Agapanthia (Smaragdula) violacea* (Fabricius, 1775)

Obecnie w Polsce stwierdzono występowanie **194** gatunków kózkowatych.

Układ systematyczny został opracowany na podstawie dostępnej literatury, list gatunków (wraz z komentarzami) głównie Danilevskiego (2002, 2003), Miroshnikova (1998), Sama (2002), których opinie są najbardziej znaczące w obecnym czasie, później Vivesa (2000) i Hovore (2001). Ostatnie zmiany za CPC w przygotowaniu.

- **Układ w Lepturini przyjęty został za rewizją kompleksu Paracorymbia Miroshnikov, 1998.**
- **Uwzględnione zostały zmiany zaproponowane przez Sama, 2002 (oprócz Corymbia)**
- (*) - Celowo nie używam nazwy *Stictoleptura* za Svacha, Danilevski (1998) i SAMA (2002) lecz **CORYMBIA za Miroshnikovem (1998)** i zgodnie z KFP (Burakowski (1990) oraz po to, by nie dokonywać wyboru między stanowiskiem Samy (*Stictoleptura*) czy Danilevskiego (*Aredolpona*). Słuszniejszym poglądem wydaje się być podział wg. SAMA (2002), ale tutaj akurat można pozwolić sobie na odczekanie na ugruntowanie się tych poglądów i kolejne badania tej grupy. Tymczasem wygrywa u mnie niechęć do nowych ciągle zmieniających się podziałów. (11.11.2004) **(więcej o problemach z Corymbia, Stictoleptura >>)**
- **Reitter, 1912** "Fauna Germanica. Die Kafer des Deutschen Reiches. 64. Familie: Cerambycidae" ukazała się w rzeczywistości w 1913 roku (Miroshnikov, 1998a). Należy więc zmienić daty opisu rodzajów przy kilku nazwach (*Megarhagium*, *Lepturobosca*, *Lepturalia*, *Calidostola*, *Phymatoderus*, *Phymatodellus*).

ssp. **erythropus** jest podgatunkiem *Alosterny tabacicolor* opisanym jako *Grammoptera erythropus* (Gebler, 1841) z gór Altaj. Takson **A.ingrica** występuje w obszarze od Białowieży (Polska) przez Luga (loc.typ.) do Archangielska (Russia) Danilevski, 2002) - w prostej linii 1750 km i jest samodzielnym gatunkiem wg. Karpińskiego (1948) później Danilevskiego (2003).

W Polsce (w Europie) występuje gatunek **Cornumutilla lineata** (Letzner, 1844) a *Cornumutilla quadrivittata* (Beler, 1830) jest gatunkiem występującym w Azji. *C.lineata* nie jest synonimem *C. quadrivittata* jak przez długi czas uważano. Różnica między tymi gatunkami jest wyraźna i zaznacza się w długości 3 i 4 członu czułków. (Lazarev, 2009).

ostatnie uaktualnienie: 9-03-2012

Literatura:

Danilevsky, M. 2003. Systematic list of longicorn beetles (Cerambycoidea) of the territory of the former USSR (11.03.2003) http://www.zin.ru/Animalia/Coleoptera/rus/cer_sue.htm

Lazarev, M. 2009. *Cornumutilla quadrivittata* (Gebler, 1830) and *C. lineata* (Letzner, 1844), stat. rest. (Coleoptera, Cerambycidae) from Western Europe and Russia. Longicornists, Special Bulletin of the Japanese Society of Coleopterology, No. 7. Tokyo: 117-126. **NEW**

Miroshnikov A.I. 1998a. A new classification of longicorn beetles of the Anoplodera complex, tribe Lepturini (Coleoptera, Cerambycidae) of Holarctic fauna. I.- Rev. d'Entom., 77, 2: 384-421.

Miroshnikov A.I. 1998b. A new classification of longicorn beetles of the Anoplodera complex, tribe Lepturini (Coleoptera, Cerambycidae) of Holarctic fauna. II.- Rev. d'Entom., 77, 3: 588-618.

Vives E. 2000. Coleoptera, Cerambycidae. Fauna Iberica, Vol. 12. Museo Nacional de Ciencias naturales. CSIC. Madrid: 715pp.

LAWRENCE J.F., NEWTON A.F. 1995. Families and subfamilies of Coleoptera (with selected genera, notes, references and data on family-group names) // In: Biology, Phylogeny, and Classification of Coleoptera. Eds. J. Pakaluk and S.A. Slipinski. Warszawa, 1995: 779-1006.

M.A. Monné & F.T. Hovore. 2001. Electronic Checklist of the Cerambycidae and Disteniidae of the Western Hemisphere.